

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 9P/270/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4218205347
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Banghová
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2019:4218205347.5

Uznesenie

Okresný súd Komárno vo veci starostlivosti o maloleté deti: X. Y. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. H. T. XX, V., a C. K. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, v konaní zast. kolíznym opatrovníkom D. práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, deti rodičov: matka - V. M., nar. XX.XX.XXXX, t. č. v ÚVTOS W., Z. 3, W., občianka Maďarska, a otec - N. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. utca XX, Z., Y., občan Maďarska, v konaní o návrhu navrhovateľky: X. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. H. T. XX, V., v konaní zastúpená JUDr. Ľubomírou Beňovou, advokátkou, so sídlom Záhradnícka 10, Komárno, na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti,

rozhodol:

Súd vyhlasuje, že nemá právomoc vo veci konať a konanie **z a s t a v u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka, t.j. sestra matky maloletých detí dňa 6.12.2018 doručila na Okresný súd Komárno návrh na zverenie maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti spolu s návrhom na vydanie neodkladného opatrenia. V návrhu žiadala, aby súd maloleté deti zveril do jej náhradnej osobnej starostlivosti, pretože na základe ústnej dohody s matkou maloletých detí kým matka je vo výkone trestu odňatia slobody, ona bude zabezpečovať starostlivosť o deti. Navrhovateľka ďalej tvrdila, že otec podľa dohody zobral maloletú C. na styk, odvtedy však jej maloletú nevrátil. Poznamenala, že v Maďarsku prebieha konanie o rozvod manželstva rodičov maloletých detí.

2. Následne súd uznesením č. k. 9P/270/2018-20 zo dňa 14.12.2018 rozhodol o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia tak, že návrh zamietol. Proti predmetnému uzneseniu podala navrhovateľka odvolanie, o ktorom Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 6CoP/1/2019-94 zo dňa 11.2.2019 rozhodol tak, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd v odôvodnení uznesenia uviedol, že je správne konštatovanie súdu prvej inštancie o tom, že po právoplatnosti tohto uznesenia bude skúmať svoju právomoc vo veci v konaní o návrhu navrhovateľky na zverenie maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

3. Kolízny opatrovník maloletých detí v podaní zo dňa 12.12.2018 mal za to, že slovenské súdy nie sú príslušné na prejednanie veci a príslušným súdom je maďarský súd, kde t. č. je vedené konanie vo veci rozvodu manželstva a aj vo veci neodkladného opatrenia, ktoré podal otec maloletých detí.

4. Otec maloletých detí v priebehu konania doručil súdu uznesenie Okresného súdu Dunaújváros sp. zn. 6.P.20.825/2018/24 zo dňa 25.3.2019, ktorým súd rozhodol o návrhu otca a matky maloletých detí na vydanie predbežného opatrenia (viď. preklad rozhodnutia z maďarského jazyka) tak, že na čas do právoplatného skončenia súdneho konania nariadil predbežné opatrenie, ktorým maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti otca. Súd uložil sestre matky maloletých detí X. L., u ktorej sa maloletá Emma Y. nachádza, povinnosť, aby maloletú spolu s jej osobnými vecami a dokladmi odovzdala otcovi

maloletých detí do 8 dní. Maďarský súd návrh matky maloletých detí na nariadenie predbežného opatrenia o umiestnenie maloletej X. Y. do náhradnej starostlivosti X. L. zamietol. Následne dňa 13.5.2019 otec maloletých detí reagujúc na výzvu súdu uviedol, že vyššie uvedené uznesenie doposiaľ nie je právoplatné, nakoľko bolo voči nemu podané odvolanie matkou maloletých detí. Otec maloletých detí ďalej uviedol, že v konaní o rozvod manželstva je vytýčený termín pojednávania na deň 23.5.2019. Tvrdil, že návrh na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom podal dňa 16.5.2017 na Okresný súd Székesfehérvár, pričom vec bola postúpená na Okresný súd Bicske a následne na Okresný súd Dunaújváros, kde aj v súčasnosti prebieha. Otec maloletých detí poznamenal, že v súčasnosti maloletá C. K. je v jeho osobnej starostlivosti, ale maloletá X. Y. je v osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá napriek vykonateľnému rozhodnutiu mu maloletú neodovzdala. Ďalej poznamenal, že maloletá C. K. od 7.1.2019 navštevuje materskú školu v Z.. Otec maloletých detí predložil súdu aj potvrdenie o návšteve školy.

5. Navrhovateľka reagujúc na výzvu súdu uviedla, že maloletá C. K. sa od mesiaca november 2018 nachádza u svojho otca v Maďarsku, pričom maloletá X. Y. sa nachádza u navrhovateľky v V.. Navrhovateľka tvrdila, že maloletá C. K. od času odkedy sa nachádza v starostlivosti svojho otca, nemá zabezpečený žiadny vzťah s rodinou matky. Poznamenala, že otec navštívil maloletú X. Y. naposledy dňa 4.4.2019, prišiel v sprievode Policajného zboru v Komárne, pričom od uvedeného dňa s ňou nekomunikuje a o dieťaťi sa neinformuje.

6. Následne súd požiadal Okresný súd Dunaújváros o poskytnutie informácií ohľadne konania vedeného na tomto súde pod sp. zn. 6.P.20.825/2018. Zákonná sudkyňa súdu uviedla, že konanie vedené pod sp. zn. 6.P.20.825/2018 o rozvod manželstva a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom S. dodnes nie je právoplatne skončené. V priebehu konania bolo vydané uznesenie o neodkladnom opatrení, proti ktorému bolo podané odvolanie, o ktorom doposiaľ súd vyššej inštancie nerozhodol. Sudkyňa uviedla, že v predmetnej veci okrem rozvodu a úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom rozhoduje aj o umiestnení maloletej X. Y. do starostlivosti pani X. L.. Mala za to, že podľa nariadenia F. IIa má maďarský súd právomoc konať vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti, keďže tento súd koná aj o rozvode manželstva a matka maloletých detí v konaní o rozvod manželstva komunikuje s týmto súdom, sama podala v tomto konaní návrh na nariadenie predbežného opatrenia o umiestnenie maloletej X. Y. S. do starostlivosti X. L.. Sudkyňa na záver poznamenala, že na pojednávaní dňa 23.5.2019 nerozhodla vo veci samej, pretože je potrebné vykonať ďalšie dokazovanie.

7. Podľa § 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), podľa toho zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 2 ods. 2 CMP, na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“), a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

Podľa § 9 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

8. Civilný sporový poriadok, ako aj Civilný mimosporový poriadok dbajú o to, aby súdne konanie prebiehalo podľa presne ustanovených pravidiel, ktorých dodržiavanie je predpokladom, aby súd mohol konať a vydať rozhodnutie. Tieto predpoklady sa nazývajú procesné podmienky konania. Ak v konkrétnej veci nie sú splnené procesné podmienky, takéto konanie vykazuje nedostatky, a preto súdne konanie sa nemôže uskutočniť. Takouto podmienkou konania je aj právomoc súdu. Právomocou súdu rozumieme vymedzenie okruhu vecí, ktoré súdy prejednávajú a rozhodujú. Právomoc súdov je takou procesnou podmienkou konania, ktorej nedostatok nemožno odstrániť.

9. Súd z predložených písomností, ako aj z uznesenia Okresného súdu Dunaújváros sp. zn. 6.P.20.825/2018/24 zo dňa 25.3.2019 zistil, že maloleté deti a ich rodičia sú občanmi Maďarska, pričom maloletá C. K. do mája 2017 žila a vyrastala v Maďarsku. Po zrušení manželského spoluzitia sa matka presťahovala spolu s maloletou na územie Slovenskej republiky. Následne maloleté deti do

novembra 2018 spolu s matkou žili na území Slovenskej republiky. Otec maloletých detí sa zdržiaval a aj v súčasnosti býva na území Maďarska. Podľa tvrdení účastníkov konania otec sa s maloletou C. K. pravidelne stretával. Odkedy matka maloletých detí je vo výkone trestu odňatia slobody, maloletá X. Y. sa nachádza v osobnej starostlivosti navrhovateľky v Kolárove, pričom maloletá C. K. je v osobnej starostlivosti otca v Maďarsku. Tam navštevuje aj materskú školu. Ďalej bolo zistené, že rodičia maloletých detí sú manželia. V súčasnosti prebieha konanie o rozvod manželstva a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností v Maďarsku, a to pred Okresným súdom Dunaújváros pod sp. zn. 6.P.20.825/2018/24. Z uznesenia Dunaújváros sp. zn. 6.P.20.825/2018/24 zo dňa 25.3.2019 vyplýva, že otec maloletých detí v rámci rozvodového konania podal aj návrh na zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti. Ďalej bolo zistené, že v tomto konaní matka maloletých detí podala protinávrh, ktorým žiadala zveriť maloleté deti do jej osobnej starostlivosti. To znamená, že matka maloletých detí komunikuje s maďarským súdom. Okrem toho maďarský súd v priebehu konania vydal uznesenie sp. zn. 6.P.20.825/2018/24 zo dňa 25.3.2019, ktorým na čas do právoplatného skončenia súdneho konania nariadil predbežné opatrenie, ktorým maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti otca. Súd uložil sestre matky maloletých detí X. L., u ktorej sa maloletá X. Y. nachádza, povinnosť, aby maloletú spolu s jej osobnými vecami a dokladmi odovzdala otcovi maloletých detí do 8 dní. Maďarský súd návrh matky maloletých detí na nariadenie predbežného opatrenia o umiestnenie maloletej X. Y. do náhradnej starostlivosti X. L. zamietol. Predmetné konanie doposiaľ nie je právoplatne skončené.

10. Vzhľadom na výskyt medzinárodného prvku v pobyte a v štátnom občianstve účastníkov konania, je súd v konaní povinný skúmať svoju právomoc aj v zmysle príslušných ustanovení medzinárodného práva súkromného a procesného. V danej veci súd skúmal existenciu tejto procesnej podmienky nielen podľa ustanovení CSP, CMP a zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZMPS“), ale aj podľa nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len „nariadenie Brusel IIa“), ktorým je Slovenská republika viazaná.

11. Podľa § 2 ZMPS, ustanovenia tohto zákona sa použijú, len pokiaľ neustanovuje niečo iné medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo zákon vydaný na vykonanie medzinárodnej zmluvy.

12. Súd zistil, že Maďarsko a Slovenská republika sú členskými štátmi Európskej Únie, oba štáty sú viazané nariadením Brusel IIa. To znamená, že nariadenie Brusel IIa má prednosť pred vnútroštátnym právom, t.j. pred ZMPS. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd skúmal svoju právomoc podľa nariadenia Brusel IIa.

13. Podľa článku 1 ods. 1 písm. a) a b) nariadenia Brusel IIa, toto nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú rozvod, rozluku alebo anulovania manželstva a na nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.

Podľa článku 1 ods. 2 písm. b) a d) nariadenia Brusel IIa, záležitosti uvedené v odseku 1 písm. b) sa môžu týkať najmä opatrovníctva, poručníctva alebo podobných inštitútov, umiestnenia dieťaťa do pestúnskej starostlivosti alebo do zariadenia starostlivosti o dieťa.

Podľa článku 3 ods. 1 písm. b) nariadenia Brusel IIa, vo veciach rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva majú právomoc súdy členského štátu, ktorého štátnymi príslušníkmi sú obaja manželia alebo v prípade Veľkej Británie a Írska, ak tam majú obaja manželia „domicil“.

Podľa článku 8 ods. 1 nariadenia Brusel IIa, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

Podľa článku 8 ods. 2 nariadenia Brusel IIa, odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

Podľa článku 12 ods. 1 nariadenia Brusel IIa, súdy členského štátu pri výkone svojej právomoci podľa článku 3, na základe návrhu na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva, majú právomoc v každej veci, ktorá sa týka rodičovských práv a povinností a ktorá súvisí s týmto návrhom, ak aspoň jeden z manželov má rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu a manželia a nositelia rodičovských práv a povinností prijali právomoc týchto súdov výslovne alebo iným jednoznačným spôsobom v čase začatia konania a ak je to v najlepšíom záujme dieťaťa.

Podľa článku 17 nariadenia Brusel IIa, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať, a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

14. Súd zo súdneho spisu Okresného súdu Komárno sp. zn. 12P/1/2019 zistil, že otec maloletých detí dňa 2.1.2019 doručil na Okresný súd Komárno návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd uložil navrhovateľke povinnosť odovzdať maloletú X. Y. do jeho osobnej starostlivosti. Súd o predmetnom návrhu rozhodol uznesením č. k. 12P/1/2019-35 zo dňa 11.1.2019 tak, že návrh otca zamietol. Proti tomuto uzneseniu otec maloletých detí podal odvolanie, o ktorom Krajský súd v Nitre rozhodol uznesením č. k. 7CoP/14/2019-128 zo dňa 12.4.2019 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a konanie vo veci zastavil. Odvolací súd bol toho názoru, že v danej veci nie je daná právomoc súdov Slovenskej republiky podľa článku 20 Nariadenia Brusel IIa.

15. Súd má preukázané, že v súčasnosti ohľadne maloletých detí prebiehajú dve konania. Okresný súd Komárno koná o návrhu na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, kým maďarský súd koná o rozvoze manželstva a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vrátane zverenia maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti. Súd má za to, že obe konania týkajúce sa maloletých detí v zmysle článku 1 ods. 1 písm. b) a ods. 2 nariadenia Brusel IIa treba považovať za konanie vo veciach rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Preto je potrebné skúmať právomoc podľa článku 8 nariadenia Brusel IIa. Súd zistil, že v zmysle článku 8 ods. 1 nariadenia Brusel IIa je daná právomoc súdu toho členského štátu, v ktorom majú maloleté deti obvyklý pobyt v čase začatia konania. Ide o tzv. všeobecnú právomoc. V zmysle článku 8 ods. 2 nariadenia však existujú určité výnimky z tohto všeobecného princípu, pretože v tomto článku je uvedené, že článok 8 ods. 1 sa uplatní s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12. To znamená, že ak vo veci rodičovských práv a povinností k maloletým deťom podľa článku 9, 10 alebo 12 nariadenia má právomoc konať súd niektorého členského štátu, v takomto prípade neprichádza do úvahy aplikácia článku 8 ods. 1 nariadenia Brusel IIa, t.j. právomoc založená podľa obvyklého pobytu dieťaťa. Preto súd skúmal právomoc slovenského a maďarského súdu v zmysle vyššie uvedených článkov. Z článku 12 ods. 1 nariadenia Brusel IIa vyplýva, že ak súd členského štátu si založí právomoc na rozvod manželstva, tento súd má právomoc rozhodovať aj v každej veci, ktorá sa týka rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, a to za podmienok ustanovených v nariadení. V takomto prípade bez ohľadu na obvyklý pobyt maloletých detí je daná právomoc súdu toho členského štátu, kde sa vedie rozvodové konanie. Súd má preukázané, že v danom prípade maďarské súdy ešte v roku 2017 začali konať o rozvoze manželstva rodičov maloletých detí, a to oprávnene, pretože si mohli založiť právomoc na základe štátneho občianstva manželov. Predmetné konanie dodnes nie je právoplatne skončené a Okresný súd Dunaújváros v rámci tohto konania rozhoduje aj o rodičovských právach a povinnostiach k maloletým deťom (vrátane náhradnej osobnej starostlivosti). Rodičia maloletých detí na tento maďarský súd podali návrhy týkajúce sa rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, teda prijali právomoc maďarského súdu iným jednoznačným spôsobom. Tomu svedčí aj uznesenie Okresného súdu Dunaújváros sp. zn. 6.P.20.825/2018/24 zo dňa 25.3.2019, ako aj vyjadrenie zákonnej sudkyne maďarského súdu k veci, ktorá mala za to, že maďarský súd má právomoc vo veci konať. Keďže v zmysle článku 12 ods. 1 nariadenia Brusel IIa maďarský súd má právomoc konať vo veciach týkajúcich sa maloletých detí, slovenský súd si nemohol založiť právomoc na základe článku 8 ods. 1 nariadenia Brusel IIa, t. j. na základe obvyklého pobytu maloletých detí, pretože článok 8 ods. 2 nariadenia to neumožňuje.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, keďže slovenský súd nemá právomoc vo veci konať a ide o taký nedostatok procesnej podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd v zmysle článku 17 nariadenia Brusel IIa a § 9 CSP rozhodol tak, ako to je uvedené v prvej výrokovej vete tohto uznesenia.

17. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho

doručenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha.